De Minister van Veiligheid en Justitie
De heer mr. G.A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Commissie van toezicht op het beheer politie

Onderwerp: advies portfolio transitie en self-assessment financiële sturing en beheersing

Datum: 17 juni 2016

Geachte heer van der Steur,

Zoals door u verzocht heeft de commissie van toezicht (CvT) zich een oordeel gevormd over het "Portfolio Transitie Politie" (hierna: portfolio) die beoogt uitvoering te geven aan de herijking van de nationale politie (NP). Met de herijking van november 2015 en het thans voorliggende portfolio heeft de politie de doelen, activiteiten en risico's voor de organisatie inzichtelijker gemaakt. In die zin heeft zij stappen voorwaarts gezet. Duidelijk is ook geworden dat de door de CvT in haar brief van 7 oktober 2014 gesignaleerde randvoorwaarden voor een succesvolle afronding van de vorming van de NP nog onverminderd van kracht zijn. Sinds het signaleren van de noodzaak tot een herijking is er om uiteenlopende redenen kostbare tijd verloren gegaan met de vertaling in de toegezegde herijking en nu het portfolio. De CvT heeft haar kritische oordeel over deze documenten op verschillende momenten met de korpsleiding en met u gedeeld[1].

Het portfolio is een aanzet op hoofdlijnen naar een integrale, verifieerbare en volgordelijke aanpak voor de verdere vormgeving van de NP. Deze kwalificatie komt voort uit de constatering dat het portfolio niet de beoogde eenduidige (her)prioritering en integrale mijlpalenplanning omvat, vele voorbehouden maakt en (nieuwe) risico's aan het licht brengt. De haalbaarheid van de doelen is voor de CvT op basis van dit document niet vast te stellen c.q. te verifiëren. De benodigde koppeling en de samenhang met andere (sturings)documenten zoals de begroting en het beheerplan ontbreken nog.

Een duidelijke visie en (be)sturing van het korps zijn vereist om te voorkomen dat de uitvoering van de herijking blijft steken in louter planvorming. De CvT beveelt u in dit verband een nadere beschouwing aan van de externe governance, in het bijzonder de sturingsrelatie tussen u en de korpschef ten aanzien van het beheer. De komende periode zal, ook in de woorden van de nieuwe korpschef, de nadruk komen te liggen op 'het op orde brengen van de basis'. De CvT heeft goede nota genomen van het voornemen van de nieuwe korpschef om daaraan op basis van het portfolio absolute prioriteit te geven tussen nu en eind 2017. Daarbij zullen de borging van kennis en kunde, de afronding van de personele reorganisatie, het risicobeheer en de financiële sturing prioriteit moeten hebben.

Ten aanzien van het financieel beheer van de politie heeft u mij op 9 juni jl. het "Self-Assessment Financiële Sturing en Beheersing" (hierna: assessment) van de politie voor reactie toegezonden. Het assessment toont naar onze mening een realistisch beeld van de staat van het financieel beheer van de politie. Het getuigt van voldoende zelfkritisch vermogen van het korps als het gaat om de benodigde maatregelen en randvoorwaarden op dit terrein. Deze 'interne spiegel' is daarmee een waardevolle aanvulling op het recent verschenen P/M rapport en geeft blijk van de wens tot opvolging van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer.

---

[1] O.a. bij brieven van 7 oktober 2014 (voorlopige bevindingen CvT), 9 juni 2015 (informele reactie op concept Herijkt realisatieplan NP), 26 augustus 2015 (advies inzake herijkingsdocumenten), 20 november 2015 (reactie op Herijking en concept-uitvoeringsplan).

De benoemde punten van de versterking van de financiële functie, het in werking brengen van de P&C cyclus en gedeeld eigenaarschap als randvoorwaarden worden door de CvT onderschreven. Met name de beschikbaarheid van adequate managementinformatie ziet de CvT als prioriteit bij de doorontwikkeling van de financiële functie om te voorkomen dat de politiechefs moeten 'sturen in het donker'.

Zorgpunt is ook hier volgens de CvT de haalbaarheid van de ambities. Om de vele in het assessment benoemde voornemens op het terrein van financieel beheer om te zetten naar concrete resultaten, is een professionele programma- en projectsturing nodig. De positie van de CFO binnen de korpsleiding en ten opzichte van het Korps management team (KMT) alsook die van de directeur financiën in de onafhankelijke rol als korpscontroller, dienen daarbij stevig verankerd en onmiskenbaar te zijn. Dit zal de hoogst noodzakelijke gewenste cultuuromslag naar meer kostenbewustzijn en strakke financiële sturing ten goede komen.

De korpschef maakt in zijn brief van 15 april jl. aan u terecht het voorbehoud van de beschikbaarheid van adequate financiering. De CvT deelt de grote zorgen over de financiële positie van de NP, zoals zij ook verwoord heeft in haar reactie op de uitkomsten van het P/M rapport.[2] Het is zeer de vraag of de begroting 2017, e.v. kan voldoen aan de eisen die het P/M onderzoek stelt voor een voldoende toegeruste politie. De politie zal in samenspraak met het gezag (opnieuw) harde keuzes moeten maken die zowel de taakuitvoering als het beheer zullen raken. Naar het oordeel van de CvT kan het niet anders dan dat alle scenario's daarin worden betrokken, in het bijzonder ook de(operationele) sterkte-afspraak. Daar heeft de NP de ruggensteun van politiek, bestuur en het departement bij nodig. Tegelijkertijd zal de NP zelf de capacitaire en financiële impact van deze (her)prioritering goed inzichtelijk moeten maken en zichtbare efficiëntiemaatregelen moeten doorvoeren. De CvT heeft in dat kader bij herhaling gewezen op het maximaal benutten van de mogelijkheden van uitbesteding van bepaalde taken en meer samenwerking c.q. bundeling met andere overheidsinstanties zodat tot een taakstellende budgettering kan worden gekomen.

Op basis van de gevoerde gesprekken met de nieuwe korpschef vertrouwt de CvT er thans op dat het portfolio voldoende concrete uitwerking krijgt in de (meerjaren)begroting en het beheerplan 2017. Met de korpsleiding is de CvT van mening dat beide documenten de basis dienen te zijn voor de sturing en verantwoording van het korps in de toekomst.

Deze nieuwe ontwikkeling zal ook de CvT in staat moeten stellen uitvoering te geven aan haar toezichthoudende taak. Zoals met u op vrijdag 13 mei jl. overeengekomen zal de definitieve invulling van het externe toezicht pas aan de orde zijn nadat de NP de eigen interne audit- en controlfunctie vorm heeft gegeven. Voor de komende periode wil de CvT op basis van het beheerplan 2017 in afstemming met de korpsleiding en met u komen tot een aantal capita selecta waarop zij zich in de tussenliggende periode zal richten. De brede governance en het financieel beheer maken daar tenminste onderdeel van uit. Nu de herijking en het portfolio zijn vastgesteld en de nieuwe korpschef is aangetreden is het moment daar om het toezicht op het beheer – in lijn met de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer[3] – inhoudelijk te versterken.

Hoogachtend,

Ed Kronenburg
Voorzitter Commissie van toezicht op het beheer politie

---

[2] Brief CvT aan Directeur-generaal Politie inzake P/M rapport d.d. 14 maart 2016.
[3] Resultaten verantwoordingsonderzoek 2015, Ministerie van Veiligheid en Justitie, rapport bij het jaarverslag.